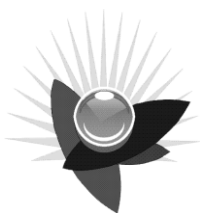

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТОЛОГІЇ МОЗ УКРАЇНИ»

**САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ**

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(30 вересня – 1 жовтня 2021 року, м. Одеса)

Одеса 2021

УДК 615.838+616-036.8

Головний редактор:

д. мед. наук, професор, ЗДНТ України К. Д. Бабов

Редакційна колегія:

д. держ. упр., професор Т. М. Безверхнюк

д. мед. наук, с. н.с. І. Б. Заболотна

к. мед. наук, доцент О. Л. Плакіда

к. геогр. наук, с.н.с. О. І. Цуркан

к. держ. упр. С.А. Сенча

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України», протокол № 14 від 10.09.2021 р.

C18 Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (Одеса, 30 вересня – 01 жовтня 2021 р.). — Одеса: Поліграф, 2021. — 190 с.

ISBN 978-966-2326-67-3

До збірника матеріалів ввійшли тези доповідей, подані учасниками науково-практичної конференції з міжнародною участю «Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку» (30 вересня – 01 жовтня 2021 року, ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України»). У публікаціях представлено наукові результати з актуальних питань організації санаторно-курортного лікування та надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, комплексного дослідження природних лікувальних ресурсів і розвитку курортних територій, підвищення якості надання санаторно-курортних послуг.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

ISBN 978-966-2326-67-3

© ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України», 2021

Висновки.

1. Комбінована кінезіотерапія у поєднанні з дихальною гімнастикою сприяє поліпшенню кровообігу і газообміну в легенях, зміцненню м'язового корсету, усуненню проявів хронічної втоми, відновленню толерантності до фізичного навантаження та збереженню фізичної активності людини, відновленню метаболізму речовин на клітинному рівні.

2. Включення комбінованої кінезіотерапії до комплексного відновлювального лікування хворих з постковідним синдромом підвищує ефективність терапії.

Список використаних джерел

1. Комісаренко С.В. Полювання вчених на коронавірус SARS-CoV-2, що викликає COVID-19: наукові стратегії подолання пандемії. Вісник НАН України. 2020. № 8. С. 29-71. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2020.08.029>.

2. Liu Y.C., Kuo R.L., Shih S.R. COVID-19: The first documented coronavirus pandemic in history. Biomed J. 2020. Aug. Vol.43(4). P. 328-333. DOI: 10.1016/j.bj.2020.04.007.

3. Nalbandian, A., Sehgal, K., Gupta, A. et al. Post-acute COVID-19 syndrome. Nat Med. 2021. Vol.27. P. 601-615. Available from: <https://doi.org/10.1038/s41591-021-01283-z>.

4. Wu Y., Xu X., Chen Z. et al. Nervous system involvement after infection with COVID-19 and other coronaviruses. Brain Behav Immun. 2020. Vol.87. P. 18-22. DOI:10.1016/j.bbi.2020.03.031.

5. Peiris S., Mesa H., Aysola A., Manivel J., Toledo J. et al. Pathological findings in organs and tissues of patients with COVID-19: A systematic review. PLOS ONE. 2021. Vol. 16 (4). e0250708. Available from: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0250708>

КІНЕЗІОТЕРАПІЯ У КОМПЛЕКСНОМУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ, ЩО ПЕРЕНЕСЛИ COVID-19

Волошина О.Б., Балашова І.В., Дукова О.Р., Лисий І.С., Найдюнова О.В., Бугерук В.В., Збітнєва В.О., Чайка А.О., Українська К.А.

Одеський національний медичний університет

Актуальність проблеми. COVID-19, як і інші інфекційні захворювання, може спричинити погіршення перебігу, загострення чи декомпенсацію захворювань серцево-судинної системи, зокрема, артеріальної гіпертензії. Окрім того, саме більшість пацієнтів з артеріальною гіпертензією найчастіше інфікується на коронавірусну хворобу. Ураження ендотелію судин (насамперед коронарних), як ведучий патогенетичний фактор коронавірусної хвороби, погіршує перфузію міокарда та, загалом, перебіг

артеріальної гіпертензії. COVID-19 провокує системну запальну відповідь організму з наростанням ендотеліальної дисфункції та прокоагулянтної активності крові.

У пацієнтів, які нещодавно перенесли COVID-19, спостерігаються більший об'єм шлуночків, більша маса міокарда лівого шлуночка, менша фракція викиду лівого та правого шлуночків, неконтрольований артеріальний тиск, загалом, важкий перебіг хвороби та вищий рівень смертності.

Світова ситуація, пов'язана з пандемією як додатковий стрес, збільшення маси тіла й обмеження рухової активності, самостійне припинення прийому антигіпертензивних препаратів, неконтрольований підвищений артеріальний тиск зумовлюють декомпенсацію інших супутніх станів, негативно впливають на перебіг артеріальної гіпертензії, сприяють втраті головних важелів контролю артеріального тиску.

Кінезіотерапія, як ефективний метод реабілітації, що заснований на русі м'язів та суглобів, застосовується при багатьох захворюваннях та починається відразу після стабілізації стану хворого. Терапія рухом має на меті покращення функціонального стану пацієнта та збільшення толерантності до фізичного навантаження, стимуляцію трофотропних та енерготропних впливів, дозволяє зменшити прояви хронічного стресу, покращити сон та соціалізацію, стабілізувати психоемоційний стан, тощо.

Мета дослідження. Оцінка стану пацієнтів з артеріальною гіпертензією, що перенесли COVID-19; формування показань до кінезіотерапії залежно від віку та стану пацієнта, супутньої патології, ступеня вираженості патологічних порушень щодо подальшої розробки індивідуальних програм кінезіотерапії.

Матеріал та методи дослідження. Під нашим спостереження знаходились хворі віком від 46 до 68 років з артеріальною гіпертензією, що перенесли COVID-19. Всіх пацієнтів було обстежено з використанням єдиного алгоритму оцінку функціонального стану серцево-судинної, нервової систем та опорно-рухового апарату. Хворих було поділено на групи залежно від віку та стану пацієнта, вираженості патологічних порушень, супутньої патології та ураження органів-мішеней, фізичної підготовки.

Результати дослідження. За оцінкою стану пацієнтів з артеріальною гіпертензією, що перенесли COVID-19 було виявлено хворих з неконтрольованим артеріальним тиском, цереброваскулярною реактивністю, підвищенням судинного тону, мікроальбумінурією та ін. На підставі отриманого аналізу здійснюється формування індивідуальних програм кінезіотерапії, що буде включене в комплексне відновлювальне лікування зазначеного контингенту хворих.

Продовження дослідження передбачає оцінку ефективності застосування індивідуальних програм кінезіотерапії в комплексному відновлювальному лікуванні хворих на артеріальну гіпертензію, що перехворіли на COVID-19.

Коронавірусна хвороба серйозно ускладнює перебіг захворювань серцево-судинної системи, зокрема, артеріальної гіпертензії.

1. Цілком логічним є виявлення серед хворих, що перенесли COVID-19, осіб із серцево-судинними захворюваннями, зокрема, з артеріальною гіпертензією.

2. Створення індивідуальних програм кінезіотерапії з урахування стану пацієнта, вираженості патологічних порушень, віку, фізичної підготовки та супутньої патології, дозволить підвищити ефективність комплексного відновлювального лікування зазначеного контингенту хворих.

Список використаних джерел

1. COVID-19 і захворювання серцево-судинної системи: у фокусі – серцева недостатність / Ю.С. Рудик, С.М. Пивова // Здоров'я України. 2021. № 4 (497). С. 42–47.

2. Засоби фізичної терапії при артеріальній гіпертензії у жінок похилого віку / І. В. Шаповалова, Є. А. Захаріна // Спортивна медицина і фізична реабілітація. 2019. № 2. С.98-101.

3. Наказ МОЗ України від 20.04.2021 № 771 «Про затвердження Протоколу надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам».

РЕАБІЛІТАЦІЯ ХВОРИХ З ТРИВОЖНИМИ РОЗЛАДАМИ ПІСЛЯ ПЕРЕНЕСЕНОГО COVID-19 В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

**Волошина О.Б., Дукова О.Р., Лисий І.С., Балашова І.В., Бугерук В.В.,
Найдьонова О.В., Збігнєва В.О., Бусел С.В., Саморукова В.В.,
Українська К.А.**

Одеський національний медичний університет

З урахуванням епідеміологічних даних, тривожний синдром є другим за частотою порушенням з боку психіки після розладів настрою [1].

Актуальність роботи зумовлена зростанням кількості хворих з патологічними тривожними розладами після перенесеного COVID-19 [2].

З урахуванням того, що у патогенезі патологічної тривоги суттєве місце займає патологічна активація серотонінергічної системи у цілому, й при цьому – зростання пресинаптичної чутливості 5-HT_{1A} рецепторів, доцільним є використання небензодіазепінових анксиолітиків, зокрема, Буспірону. Буспірон може вважатися унікальним коректором серотонінергічної медіації [5]. Якщо має місце гіперактивність серотонінергічної системи, він стимулює пресинаптичні 5-HT_{1A} рецептори, які блокують викид серотоніну, діючи, таким чином, як серотонінергічний препарат, впливаючи на важливіші нейромедіаторні механізми розвитку тривожних розладів [5].

Використання лікувальної бази санаторно-курортних закладів для медичної реабілітації після COVID-19 <i>Лемко І.С.</i>	38
Рекреаційна екогігієна: минуле, сьогодення, майбутнє <i>Мокієнко А.В.</i>	41
Наукові та методичні основи медичної геології <i>Рудько Г.І.</i>	44
Потреба в медичній та фізичній реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України з бойовими пораненнями та травмами <i>Швець А.В., Іванько О.М., Кіх А.Ю., Горішина О.В., Іванцова Г.В., Ричка О.В., Депутат Ю.М.</i>	46
Перспективи розвитку природної території села Сичавка Южненської ТГ Одеського району Одеської області як курорту місцевого значення <i>Шека О.О.</i>	48
Корекція гіпертрофії язикового мигдалика фізичним чинником <i>Андрєєв О.В., Тагунова І.К., Драгнев М.І., Падалка С.П.</i>	50
Фізична терапія дихальної дисфункції у хворих із посквідним синдромом <i>Баблюк Л.А., Тамазликар С.І., Мєсоєдова В.А., Федяєва С.І., Яцюк В.М., Грабоус О.В.</i>	52
Місце кінезіотерапії у відновлювальному лікуванні хворих з постковідним синдромом <i>Балашова І.В.</i>	54
Кінезіотерапія у комплексному відновлювальному лікуванні хворих на артеріальну гіпертензію, що перенесли COVID-19 <i>Волошина О.Б., Балашова І.В., Дукова О.Р., Лисий І.С., Найдьонова О.В., Бугерук В.В., Збітнєва В.О., Чайка А.О., Українська К.А.</i>	55
Реабілітація хворих з тривожними розладами після перенесеного COVID-19 в практиці сімейного лікаря <i>Волошина О.Б., Дукова О.Р., Лисий І.С., Балашова І.В., Бугерук В.В., Найдьонова О.В., Збітнєва В.О., Бусел С.В., Саморукова В.В., Українська К.А.</i>	57
Комплексний підхід до реабілітації пацієнтів з неврологічними наслідками після перенесеної коронавірусної інфекції <i>Волянська В.С., Прокопчук Ю.В., Серафімова Є.В.</i>	59